

Dosarul nr.2r-454/23
2-22161135-01-2r-24102023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Jud: A. Ojoga)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: V. Sîrbu, A. Pahopol, D. Dulghieru)

Î N C H E I E R E

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă

Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Ministerul Culturii al Republicii Moldova, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Diana Dicusari împotriva Ministerului Culturii al Republicii Moldova și Centrului Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial, intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea ordinelor, încasarea sumei, a prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel declarată de Ministerul Culturii al Republicii Moldova, împotriva hotărârii din 03 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen,

c o n s t a t ă :

La 03 noiembrie 2022, Diana Dicusari a depus cerere de chemare în judecată, concretizată pe parcurs, împotriva Ministerului Culturii al Republicii Moldova și Centrului Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial, intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea ordinelor, încasarea sumei, a prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 03 ianuarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Diana Dicusari. S-a anulat ordinul Ministerului Culturii al RM nr.XX-p din XX septembrie XXX cu privire la suspendarea ordinului nr.XX-p din XX iunie XXX privind numirea în funcție a Dianei Dicusari. În rest, cerințele s-au respins ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 27 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.117), Ministerul Culturii al RM a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 ianuarie 2023 (f.d.118-120), solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă în totalitate cererea de chemare în judecată depusă de Diana Dicusari.

Prin încheierea din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel declarată de Ministerul Culturii al RM împotriva hotărârii din 03

ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca depusă în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen.

La 12 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 161, 167), Ministerul Culturii al RM a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău (f.d. 162, 168).

În conformitate cu art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs declarată de Ministerul Culturii al RM, împotriva încheierii din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi restituită, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu este semnată sau este semnată necorespunzător.

Recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, pentru depunerea și examinarea cererii de recurs este necesară nu doar respectarea condițiilor de exercitare a dreptului de atac, dar și respectarea condițiilor de formă și conținut a acesteia, una din cerințe fiind ca cererea de recurs să conțină semnătura persoanei care declară recurs.

Implicit circumstanțelor speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, la 12 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d.161, 167), Ministerul Culturii al RM a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.162, 168), în format electronic, scanat, fără aplicarea semnăturii olografe sau semnăturii electronice avansată calificată.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, depunerea cererii de recurs în format electronic prin e-mail poate fi apreciată drept îndeplinire a actului de procedură doar în cazul în care nu contravine regimului juridic al documentelor electronice și cerințelor față de valabilitatea acestora.

În conformitate cu art. 17¹ din Codul de procedură civilă, cererile de chemare în judecată, cererile de apel, de recurs, de revizuire, de eliberare a ordonanțelor judecătorești, precum și oricare alte cereri sau acte procedurale pot fi depuse în instanța de judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, care este unic pentru întreg sistemul judecătoreesc. În acest caz, cererea și actele anexate la ea sub formă de documente electronice trebuie să fie semnate cu semnătura electronică avansată calificată. La documentele depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se anexează obligatoriu dovada semnăturii electronice, conform legislației.

În sensul Legii nr. 124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, documentul electronic este conținutul în formă electronică, în special sub formă de text ori de înregistrare sonoră, vizuală sau audiovizuală, căruia i-a fost aplicată semnătura electronică sau sigiliul electronic.

Potrivit art. 40 alin. (1) și (7) din Legea nr. 124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, documentul electronic semnat cu semnătură electronică calificată este asimilat, după efectele acestuia, cu documentul similar pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă. Modul de utilizare a documentelor electronice în cadrul procedurilor judiciare este reglementat de legislația procesuală.

Conform art. 42 lit. b), c) din Legea nr. 124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, documentul electronic trebuie să corespundă următoarelor cerințe principale: să conțină, pentru confirmarea autenticității acestuia, una sau mai multe semnături electronice sau sigilii electronice care corespund condițiilor și cerințelor stabilite de prezenta lege; și să fie creat și utilizat prin metode și într-o formă ce ar permite identificarea semnatarului sau creatorului sigiliului electronic.

Art. 43 alin. (1) din Legea menționată prevede că, documentul electronic este considerat autentic dacă întrunește cumulativ următoarele condiții: a) semnătura electronică sau sigiliul electronic este aplicat de persoana abilitată, în modul stabilit, să semneze cu semnătură olografă documentul echivalent pe suport de hârtie; b) pe documentul electronic este aplicată semnătura electronică autentică sau sigiliul electronic autentic al semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic indicat în document.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, la depunerea cererii de recurs împotriva încheierii din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Ministerul Culturii al RM nu a respectat dispozițiile art. 426¹ alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, care prevede condițiile de formă ale cererii de recurs, în cazul în care a ales depunerea recursului prin intermediul poștei electronice.

Astfel, cererea de recurs a fost expediată, prin intermediul poștei electronice, fără aplicarea semnăturii electronice avansată calificată, contrar prevederilor art. 17¹ alin. (1) din Codul de procedură civilă și prevederilor art. 40 alin. (1), (7), 43 alin. (1) din Legea nr. 124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

Completul de judecată reține ca pertinente și prevederile art. 10 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, care statuează că sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea

în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, Ministerul Culturii al RM, fiind interesat în soarta examinării prezentului recurs, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță, prin depunerea unei cereri de recurs care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar, intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, restituirea recursului în temeiul art. 426¹ alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă.

În context, Completul de judecată menționează că, ignorarea de către subiectul procesual civil a prescripțiilor legale și a condițiilor de legalitate a cererii de recurs ar lipsi procedura civilă de eficiență și ar submina efectele actului de justiție.

Din considerentele redate și având în vedere faptul că, cererea de recurs a fost depusă fără aplicarea semnăturii olografe sau semnăturii electronice avansată calificată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Ministerul Culturii al RM, împotriva încheierii din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de către Ministerul Culturii al Republicii Moldova, împotriva încheierii din 11 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Diana Dicusarî împotriva Ministerului Culturii al Republicii Moldova și Centrului Național de Conservare și Promovare a Patrimoniului Cultural Imaterial, intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea ordinelor, încasarea sumei, a prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Diana Stănilă

Aliona Donos